

Hamlet u Zagrebačkom kazalištu mladih

'Hamlet' u režiji Olivera Frljića

PIŠE Bojan Munjin

Svi smo mi hulje

Zločin, spletke, izdaja i smrt – sve je tu, među nama, u svijetu u kakvom i sada živimo

MALA zanimljivost vezana uz **ZeKaeM-ov**u premijeru valjda najpoznatije drame na svijetu: nije prije nje bilo uobičajenih patetičnih pitanja o tome kako će Hamlet izgledati, tko će glumiti Ofeliju i s kakvom će intonacijom biti izgovoreno ono čuveno *biti ili ne biti*. Umjesto toga, središnja je dilema bila što će sa slavnom dramom učiniti redatelj OLIVER FRLJIĆ. Bilo je, dakako, i u tome nečega od bulevarske ljubopitljivosti, jer Frljić već dulje diže prašinu što god i gdje god režira, ali puno više smo u tome mogli prepoznati nešto od suvremenog osjećanja kazališta, pri čemu nije toliko važno kako će Hamlet izgledati na pozornici, nego kako ga doživljavamo danas. Od 2005. na ovim se prostorima tripot pokušalo osuvremeniti 'Hamleta', no svi su pokušaji bili neuspjeli: od brijunskog, slikovito rečeno, 'Hamleta iz teretane' s robusnim GORANOM NAVOJCEM, preko sarajevskoga u režiji HARISA PAŠOVIĆA, smještenoga na sultanov dvor, do mlakoga beogradskoga, u izvedbi JDP-a (doduše, sa sjajnim DRAGANOM MIĆANOVIĆEM u naslovnoj ulozi).

Gruba stvarnost centralno je mjesto Frljićeve etike i estetike, koju pred noge gledatelja često baca bez ikakve anestezije i uljepšavanja. No dovoljno je promišljen da bi se tek tako upustio u grube intervencije sa SHAKESPEAREOVIM remek-djelom; ipak – a u tome i jest vrijednost njegova talenta – sebi ostavlja dovoljno slobode da to djelo danas na pozornici izgleda drugačije nego prije 400 godina. 'Hamlet' u ZeKaeM-u funkcionira ponajprije kao obiteljska drama: devetoro glavnih aktera sjedi za stolom i praktički dodiruje publiku koja sjedi na tribinama oko njih. Nema dvora, pompe i ceremonijalne demonstracije moći – onaj tko vlada i oni nad kojima se vlada, jednako kao i zločin, spletke, izdaja i smrt, sve je tu među nama, u stvar-

nom svijetu, u kakvom i sada živimo. Iz tih razloga **predstava** ne traje četiri nego manje od dva sata, kostimi su usklađeni s današnjicom, a Shakespeareovi stihovi ne djeluju patetično nego kao riječi koje se izgovaraju za ručkom. Puno je originalnog teksta drame izbačeno, ali s razlogom, koji i jest glavna ideja redatelja i njegovih glumaca: naime, Hamlet ne doznaje postupno da mu je stric ubio oca i kralja, njemu je od početka sve jasno. Društvena aktualnost takvog 'Hamleta' leži u činjenici da i svi mi od početka znamo da su stvari oko nas – interpretacije Domovinskog rata, vladavina prava, ekonomska situacija... – loše, a ne onakve kakvima ih predstavljaju vladajuće elite i mediji. Ne usuđujući se izaći na barikade i vikati, svi mi, kako kaže Shakespeare, postajemo hulje koje neprestano kalkuliraju i boje se, mrmljajući sebi nešto u bradu. S obzirom na to da živimo s nepodnošljivom mješavinom istina i laži, praveći se da je sve u redu, likovi Gertrude i Ofelije, bludnice i svetice, spojeni su u jedan, kao i lik ubojice Klaudija i pravedni duh Hamletova oca. U takvoj atmosferi, jedino Hamlet za *nedjeljnim ručkom* neprestano nešto prigovara, a ostalima je svejedno, slušaju konstantne laži onih koji ih hrane i imaju moć. Stoga je i kraj neočekivan, ali i logičan: nema konačnog obračuna, Hamlet ne ubija Klaudija i druge, nego oni njega zatuku kao psa.

Ovakve bi izvedbe teško moglo biti bez sjajnoga **ZeKaeM-ova** glumačkog ansambla, trenutačno najboljeg u Hrvatskoj: KREŠIMIRA MIKIĆA (u ulozi Hamleta), NINE VIOLIĆ, SREtena MOKROVIĆA, PJERA MENIČANINA, JASMINA TELALOVIĆA, GORANA BOGDANA, VEDRANA ŽIVOLIĆA, PETRA LEVENTIĆA i MILIVOJA BEADERA. Zaključno, dočekali smo jednoga društveno relevantnog i redateljski pametno osmišljenog 'Hamleta' koji, doduše, nešto govori o pobuni pojedinca, ali puno više upire prstom u našu društvenu pokvarenost i nemoć. ■